

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу **БЛІНОВСЬКОЇ Ренати Ігорівни** на тему **«Формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі засобами цифрових технологій»**, подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап розвитку глобального судноплавства та інтернаціоналізація екіпажів морських суден висувають високі вимоги до якості комунікативної підготовки моряків. Згідно з вимогами Міжнародної морської організації (ІМО) та ПДНВ, вільне володіння професійною англійською мовою (Maritime English) є не просто бажаною навичкою, а критичною умовою безпеки на морі. Водночас традиційні підходи до вивчення іноземної мови часто не здатні повною мірою забезпечити готовність випускників до дій у стресових, екстремальних умовах. У цьому контексті використання цифрових технологій відкриває принципово нові можливості для створення імерсивного англomовного середовища. Отже, дисертаційне дослідження Бліновської Р.І., присвячене розробці теоретико-методичних засад формування професійної іншомовної компетентності моряків в умовах цифровізації, є глибоко актуальним і має вагомe соціально-економічне значення.

Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій.

Достовірність наукових положень Р. І. Бліновської забезпечується чіткістю методологічних позицій; застосуванням комплексу методів дослідження, що адекватні його меті; репрезентативністю вибірки учасників педагогічного експерименту, а також коректним застосуванням методів математичної статистики для перевірки результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в дослідженні авторкою по-перше, теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі із застосуванням цифрових технологій; по-друге, уточнено сутність поняття «професійна іншомовна компетентність фахівців морської галузі» як інтегративної здатності до фахової комунікації з використанням морської лексики та цифрових баз даних; по-третє, удосконалено критерії та показники оцінювання рівнів сформованості іншомовної компетентності моряків, а також подальшого розвитку набули методи організації іншомовної підготовки курсантів-моряків через впровадження сценарійно-орієнтованих тестів.

Теоретичне та практичне значення дослідження.

Теоретичне значення полягає в розширенні концептуальних засад лінгводидактики та педагогіки щодо синергії мовної підготовки (ESP) та цифрових технологій. Практичне значення є високим: авторкою розроблено навчально-методичне забезпечення, зокрема систему сценарійно-орієнтованих англомовних тестів. Як свідчать матеріали роботи, розроблений інструментарій охоплює перевірку професійної граматики (Past Continuous, Future Perfect Passive у контексті суднових робіт), лексики, логіки дій за правилами COLREGs та навичок професійного перекладу (комунікація в зоні SAR). Ці матеріали є готовим інструментом для використання у морських закладах вищої освіти.

Структура та обсяг дисертації. Робота побудована логічно і складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Текст ілюстровано таблицями та рисунками.

Зокрема, у першому розділі «Теоретичні засади формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі засобами цифрових технологій» здійснено ґрунтовний аналіз наукової літератури, розкрито вимоги ІМО до мовної підготовки моряків та висвітлено специфіку морського англомовного дискурсу; у другому – «Технологічне забезпечення процесу формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі» – презентовано авторську педагогічну модель, де дослідниця пропонує дидактично виважену систему застосування інтерактивних платформ для відпрацювання комунікативних навичок; у третьому – «Експериментальна перевірка дієвості структурно-функціональної моделі формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі в умовах цифровізації» описано хід і результати педагогічного експерименту, що підтверджує ефективність розробленої цифрової методики.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні результати відображено у 10 публікаціях (4 – одноосібні); з них – 1 публікація в зарубіжних виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних *Scopus* та *Web of Science*; 6 публікацій у фахових виданнях України з педагогіки, 2 праці апробаційного характеру, що опубліковані в збірниках матеріалів конференцій та 2 праці, що додатково відображають результати дослідження. Кількість публікацій відповідає вимогам МОН України.

Дискусійні положення та зауваження.

Високо оцінюючи науково-практичну значущість дисертації Р. І. Бліновської з позицій фахівця-філолога вважаю за доцільне висловити такі зауваження для наукової дискусії:

У першому розділі, розкриваючи теоретичні аспекти використання цифрових технологій, авторці варто було б більш чітко розмежувати інструменти, які використовуються для формування лексико-граматичної складової (наприклад, тестові оболонки), та інструменти для формування комунікативної компетенції в екстремальних ситуаціях на морі (симулятори).

Описуючи педагогічний експеримент, дисертантка наводить приклади оцінювання знань курсантів на основі тестів (зокрема, визначення статусу судна за COLREGs). Проте, у тексті роботи бракує інформації щодо того, чи застосовувалися методи самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів під час виконання проєктних чи комунікативних завдань у цифровому середовищі.

Оскільки цифрова грамотність курсантів на першому курсі може суттєво відрізнитися, бажано було б уточнити, яким чином у запропонованій методиці враховувався початковий рівень цифрової компетентності майбутніх моряків перед початком інтенсивного використання цифрових засобів навчання.

Висловлені зауваження мають науково-дискусійний характер, жодним чином не знижують вагомої теоретичної та практичної цінності дисертації і не впливають на її загальну позитивну оцінку.

Загальний висновок

За актуальністю теми, обсягом досліджень, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням результатів, дисертація Бліновської Ренати Ігорівни на тему **«Формування професійної іншомовної компетентності фахівців морської галузі засобами цифрових технологій»**, повністю відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її авторка, Бліновська Рената Ігорівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

кандидат філологічних наук, доцент,
професор кафедри освіти дорослих
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Ірина ШЧЕПІЄВА
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Підпис
«22» 09 2026р.